

Helen Boelens Mediathecaris Kalsbeek College

'De rol van de informatiedeskundige wordt steeds groter'

Ict zit de Australische Helen Boelens in haar bloed. Al meer dan veertig jaar houdt ze zich met dit onderwerp bezig en sinds tien jaar werkt ze als mediathecaris op het Kalsbeek College in Woerden. Maar dat niet alleen. Haar ict-wijsheid is aanleiding voor promotieonderzoek naar de mediatheek van de 21ste eeuw. Kennisnet Ict op school sprak met deze gepassioneerde dame over de rol van ict en media-educatie op de Nederlandse school.

U werkt al tien jaar op het Kalsbeek College in Woerden. Wat is precies uw rol op deze school?

"Tien jaar terug heeft de directie mij gevraagd om de bestaande mediatheek om te bouwen naar een mediatheek van de 21ste eeuw. De directie had hiermee verschillende doelen voor ogen. Niet alleen wilde zij vooruitstrevende faciliteiten bieden zodat leerlingen betere schoolprestaties leveren, ook streefde zij naar een inspirerende leeromgeving voor zowel de leerling als de docent. In deze leeromgeving worden de voordelen van traditionele faciliteiten en digitale mogelijkheden gecombineerd. In de mediatheek van de 21ste eeuw kunnen leerlingen huiswerk maken, boeken lezen en lenen, digitale informatie opzoeken of gebruikmaken van nieuwe leerconcepten zoals individueel en onafhankelijk leren. Belangrijk in deze leeromgeving is de rol van de goed getrainde mediathecaris die leerlingen en docenten begeleidt en ondersteunt. Vooral wanneer het gaat om informatievaardigheden."

Uw werk leidde tot KILM ofwel de *Kalsbeek Information Literacy Matrix*. Wat is dat precies?

"Een succesvol, educatief en interdisciplinair programma op gebied van informatievaardigheden voor leerlingen en docenten. Dit was zeker geen eenvoudig proces. KILM is het resultaat van zorgvuldige planning en implementatie waarbij ook gebruik werd gemaakt van wetenschappelijke methodologie. Essentie van KILM zijn de basisinstructies die per klas verschillen. Via deze instructies leren kinderen basisvaardigheden om wegwijs te worden in een wereld waarin de beschikbare informatie steeds overvloediger en complexer wordt. Wanneer de situatie dat vereist, bijvoorbeeld tijdens projectweken, worden er extra instructies gegeven. Erg belangrijk is het feit dat docenten ook instructies krijgen op gebied van informatievaardigheden. Al het harde werk op het Kalsbeek College wordt gebruikt voor mijn promotieonderzoek naar de mediatheek van de 21ste eeuw. Dat geeft wel aan hoe bijzonder en uniek de situatie op onze school is."

Hoe ervaren kinderen de lessen op gebied van informatievaardigheden ofwel media-educatie?

"Ze vinden deze erg interessant. Laatst leerde ik een groep kinderen om informatie zoeken over heftrucks. Nadat ze Nederlandse informatie hadden gevonden, vroeg ik ze om informatie te zoeken in het Engels, zowel algemene als financiële informatie. Het leuke was dat het drie verschillende resultaten opleverde met drie verschillende invalshoeken. De kinderen vonden dat geweldig! Daar gaat het mij op, dat stukje bewustwording. Hierdoor leren de kinderen dat er bij het zoeken naar informatie veel meer komt kijken dan het intypen van een zoekterm in Google. Ook leren ze, via deze cursussen, dat niet alle informatie op internet goed is."

Is Nederland in vergelijking met andere landen een achterblijver wanneer het gaat om ict-geletterdheid in het onderwijs?

"In Australië en andere landen is het al jaren doodnormaal dat er aandacht is voor dit onderwerp. Ik vind het vreemd dat dit in Nederland niet zo is. Ergens vind ik het ook jammer. De maatschappij verandert en Nederland is een relatief klein land vergeleken met andere landen. Ik vind het juist goed om over je grenzen heen te kijken en de maatschappelijke

ontwikkelingen te volgen. Ik zeg wel eens zo: wat een boer niet kent, eet hij niet. Dat typeert misschien een klein beetje de situatie hier in Nederland. Wat dat betreft heeft de directie van het Kalsbeek een goede keus gemaakt. Zij heeft media-educatie onderdeel gemaakt van haar beleid. Dat is lang niet op alle scholen zo."

Vindt u dat media-educatie een verplicht vak moet worden?

'Absolutely. Een vak zoals informatiekunde waarin kinderen leren omgaan met Windows, Word en Powerpoint vind ik lang niet zo belangrijk als een vak waarin je leert omgaan met het grote aanbod aan informatie. En dat aanbod wordt alleen maar groter. Als je je bedenkt dat Google op dit moment slechts een klein percentage van alle beschikbare informatie weergeeft, dan kun je je voorstellen dat het steeds moeilijker wordt om te vinden wat je zoekt. Daardoor is het des te belangrijker dat kinderen, en docenten overigens ook, leren om met dit enorme aanbod om te gaan. Overigens vind ik ook dat de docent media-educatie een opgeleid iemand moet zijn. Niet een willekeurige docent die naast zijn of haar eigen vak bezig is met ict. Een docent media-educatie of informatievaardigheden moet een persoon zijn met een lesbevoegdheid en een gedegen opleiding.

Waarom vindt u dat?

"Omdat media-educatie echt een vak is. Er komt veel meer bij kijken dan omgaan met de computer en het intypen van geschikte zoektermen. Neem als voorbeeld het volgende. Een bevriende professor op een universiteit in Australië was op zoek naar zeer specifieke informatie. Hij reisde hiervoor speciaal naar Londen om zeer specifieke informatie te zoeken in verschillende archieven, verbleef er zes weken waarna hij, zonder te vinden wat hij wilde, terugkeerde naar Australië. Toen ik vroeg waarom hij geen contact had gezocht met een Engelse bibliothecaris zei hij dat hij zelf wel wist hoe en waar hij moest zoeken. Ik adviseerde hem om contact op te nemen met een Australische vriendin van mij, een goed opgeleide bibliothecaris. Zij slaagde erin om de relevante informatie binnen drie uur te vinden. Het is dus een illusie dat de mens door de digitalisering overbodig wordt. Door de enorme hoeveelheid informatie wordt onze rol, juist die van de informatiedeskundige steeds groter. "

www.kalsbeek.nl

© Kennisnet Ict op school, Zoetermeer 2007, alle rechten voorbehouden.

Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 2.5 Nederland

De gebruiker mag: het werk kopiëren, verspreiden, tonen en op- en uitvoeren
Onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding. De gebruiker dient bij het werk de naam van Kennisnet Ict op School te vermelden.

Niet-commercieel. De gebruiker mag het werk niet voor commerciële doeleinden gebruiken.

Geen Afgeleide werken. De gebruiker mag het werk niet bewerken.

Bij hergebruik of verspreiding dient de gebruiker de licentievoorwaarden van dit werk kenbaar te maken aan derden. De gebruiker mag uitsluitend afstand doen van een of meerdere van deze voorwaarden met voorafgaande toestemming van Kennisnet Ict op School.

Het voorgaande laat de wettelijke beperkingen op de intellectuele eigendomsrechten onverlet.

www.creativecommons.org/licenses